

Nagovor rektorja na slovesni podelitvi diplom Nove univerze

Matej Avbelj

Drage diplomantke, dragi diplomanti,
Spoštovana dekanja in dekana,
Člani akademskega zbora,
Predsednik Nove univerze,
Gospod minister za zunanje zadeve Republike Slovenije,
Dragi sodelavci, gostje, prijateljice in prijatelji.
Dobrodošli na slovesni podelitvi diplom Nove univerze.

Končno smo tu. Končno je napočil ta dan, ko se lahko akademska skupnost Nove univerze snide v največjem možnem številu, da bi tudi slovesno obeležila zaključek študija še ene od svojih generacij.

Gaudeamus igitur. Danes se smemo in moramo veseliti kar dvakrat.

Prvič zato, ker se je donedavno neznana bolezen vendarle toliko umaknila iz naših krajev, da lahko sedimo skupaj v tej dvorani, da si čestitamo s pristrčnim in iskrenim stiskom rok. To je bilo nekoč samoumevno. Pa nato kar dve leti ni bilo tako.

Drugič, pa se veselimo zaradi vašega uspeha, uspeha diplomantk in diplomantov, ki ste zaključili enega od študijskih programov na Novi univerzi bodisi na dodiplomski, podiplomski ali celo doktorski ravni. Slednje, kot veste še najbolj vi sami, nikakor ni bilo samoumevno.

Diploma, ki jo boste danes prejeli v svoje roke, zato ni samo papir. Je odraz trdega dela, številnih ur študija in odrekanja. Je dokaz tega, da ste uspeli in je nekaj, kar si brez dvoma zaslužite in na kar ste lahko ponosni.

Zato je danes tisti dan, kot je zapisal pisatelj Drago Jančar v svojem zadnjem romanu, ko smete, pravzaprav morate, drage diplomantke in diplomanti, čutiti, pomisliti in vedeti naslednje:

»Kako je lepo!« Naj »s[plava vaša] misel na krilih, čez zelene ravni, čez bregove, čez reko, splava naj daleč stran od čudnega kraja,

kjer sije na ulico rdeči sij podzemlja. Kje sta novo nebo in nova zemlja, če ne tukaj! Ta list, ta svetloba, modrina nebeškega svoda nad njim, ta hrib nad reko, poseljen z drevi, svetel trak reke daleč spodaj, brzice in vrtinci sredi hiteče reke, tolmun ob bregu pod vejami. Od nekdaj je tako, od začetka sveta»¹

Od nekdaj je tako: skratka lepo. In lepo je Novi univerzi, meni kot rektorju, ko gleda svoje diplomante, kako je vam in vašim bližnjim toplo pri srcu zaradi vašega uspeha.

Toda svet ni samo lep. Svet je, kot bomo morda danes slišali tudi iz besed slavnostnega govorca, poln izzivov.

Vaša današnja diploma tako nikakor ne pomeni zaključka, ampak predstavlja samo zaključek začetka.

Da boste bolj razumeli, kaj natančno imam v mislih, naj sklenem te uvodne besede še z eno mislijo Drage Jančarja, ki se glasi takole:

»Danes si je težko predstavljati, da bi slavili človeka [...], ki kaj zna ali je za kaj posebnega nadarjen. Ne samo pri nas. Če pogledaš kakšen med milijoni priljubljen resničnosti šov, boš videl, da so slavljene ljudje, ki nič ne znajo in nimajo pod ljubim soncem nobenega talenta. Še več, ki nimajo pod milim nebom česa povedati. Pa vendar ves čas govorijo. In treba je priznati, da to pa vseeno znajo: govoriti o ničemer. [Danes v javnosti] prevladuje nadut, agresiven in vzvišen vsevednež, ki se mu o ničemer niti ne sanja in o vsem vehementno razsoja. Čedalje pogosteje pod patronatom medijskih mogotcev ustvarja javno mnenje o izobraženih, sposobnih, celo genialnih posameznikih...«²

Pa vendar, zaključí pisatelj:

»Eno je treba vedeti: samo veliki ljudje premikajo ta svet naprej, samo oni lahko kaj prispevajo k napredku in novim spoznanjem na različnih področjih, samo oni lahko kaj prispevajo k temu, da bomo vsi skupaj lahko bolje živeli.«³

Spoštovane in spoštovani, drage diplomantke in dragi diplomanti, diploma, ki jo boste danes prejeli v roke dokazuje, da ste nadarjeni, da imate talent in da veste, kaj govorite. Da ste izobraženi in sposobni.

Diploma, ki jo prejimate, je dokaz vaše zmožnosti, da ste veliki ljudje, ki lahko spreminjajo svet. Na bolje. Spremenite ga

¹ Jančar, D. (2022). Ob nastanku sveta, Ljubljana: Beletrina, str. 253.

² Jančar, D. (2009), Jakobova lestev, Ljubljana: Beletrina, str. 256-257.

³ Ibid. 257.